

FØROYSK UPPRUNAROSS HAVA ENN ÁTROKANDI TØRV Á PLÁSSI

Eitt tað mest sjáldsama rossaslagið í heiminum er tað føroyska rossið. Einans 80 í tali. Men friðað er tað ikki, og eini 25 ross í Tórshavn tørva pláss og fjós til komandi vetur. Tó landið hevur bundið seg til at varðveita tey føroysku rossini, eru eldsálir drívmegin í arbeiðinum. – Nú má landið hjálpa, sigur Anna Louisa Joensen, rossaalari

MARNA FRIDA OLSEN

– Her kunnu vit ikki vera næsta vetur,” fortelur Anna Louisa Joensen, meðan hon sópar inni í fjósinum í Havnadali.

– Vit høvdu stórar ætlanir her úti, men jørðin er ikki okkara, og eigarin hevur aðrar ætlanir.

Í vár og summer er væntandi eingin trupulleiki, tí tá vera rossini úti í Nólsoy, men hvar skulu tey vera komandi vetur? Tað er tann stúrandi spurningurin, Anna Louisa Joensen roynir at finna svarið á í lýtuni.

– Nú mugu vit finna eina loysn, og tað skal vera ein langskygd loysn, sigur ein ráðføst Anna Louisa.

Í einari bureaukratiskari fløkju

Anna Louisa Joensen hevur stríðst í fleiri ár fyri at finna eitt øki í ella nær Havnini, har tey sjálvsomu rossini kunnu halda til, men tað hevur víst seg at vera torført, og tað er tað framhal-dandi.

– Vit tørva eitt gott stað, har rossini kunnu trívast, og har fólk

Tá vit júst høvdu lovað teimum á summerbeiti í Nólsoy (hetta var innangarðs, aðrenn vit leiddu teir út á Borðina) og teir renna kátir runt

MYNDATAKARI: ELISABET THOMSEN

eisini kunnu koma og uppliva tey. Søvsn Landsins hevur eitt sera hóskaði øki í gomlu Hoyvíkini, sum upprunaliga er ætlað føroyskum húsdjórum, men av tí at føroysk ross eru farin frá at vera mentanararvur til at vera “tilfeingi” undir Fiskimálaráðnum, so er ábyrgdin flutt, sigur Anna Louisa, sum sjálv eigur 8 av teimum 25 rossunum, sum tørva pláss.

Søvsn Landsins hevur síðan desember í fjør verið umsitið av

Løgmannaskrivstovuni vegna ógegni í Mentamálaráðnum.

– Tað tók teimum fimm mánaðir at svara okkara umsókn um loyvi at nýta økið í gomlu Hoyvíkini, fortelur Anna Louisa, týðiliga ørkymlað, og heldur fram:

– Tað einasta, tey høvdu at siga, var, at vit mugu venda okkum til Fiskimálaráðið, og tað hava vit langt síðani gjørt. Fiskimálaráðið vil gjarna geva pening til eitt fjós, og tað er sera jaligt, men so leingi

vit einki øki hava, er ongastaðni at byggja fjósið.

Tí er Anna Louisa Joensen nú í fer við sjálv at keypa eitt øki í Nólsoy.

– Vit hava einki tak yvir høvdið komandi vetur, so vit mugu í gongd við at byggja eitt fjós so skjótt sum gjørligt, sigur hon við einari ljósari framtíð í huga.

Ein náttúrudepil í Nólsoy?

Í summer í fjør stóðu greiðingarnar

hjá limunum í Felagið Alarar av Føroyskum Upprunaross (FAFU), ið Anna Louisa var við til at stovna í 2011, úti á Borðuni í Nólsoy. Har vóru teir vælkomnir.

– Greiðingarnir betra økið til seyðin við at bíta burtur græs, sum seyðurin ikki dámar, og hjá okkum er tað avbæra gott, um greiðingarnir kunnu hava eitt øki fyri seg, so teir lata ryssurnar vera í frið, sigur Anna Louisa smílandi.

Ynskið hjá Onnu Louisu Joensen er, at rossini um veturin kunnu búleikast í Havn, og at greiðingarnir flytast út til Nólsoyar um summerið. Og so droymur hon um at reka eitt vitjanarstað, har rossini og náttúran eru í fokus.

– Dreymurin hjá mær er at skapa ein náttúrudepil, har skúlabørn, ferðafólk og onnur kunnu koma og hitta rossini og hoyra um teirra søgu. Og tey djørvu kunnu ríða sjálvandi. Vit ríða vanliga á berbakki, og tað halda nógv er stuttligt og ein heilt serlig uppliving, fortelur havnar-kvinnan, ið er útbúgvinn náttúru-vegleiðari umframt sjúkrarøktar-frøðingur.